

ЗИГМУНД ФРОЙД УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНА

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії

Тетяна ПИСАРЕНКО

« 15 » квітня 2026 року

ПРОГРАМА

СПІВБЕСІДИ З ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

для здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма вступного випробування у формі співбесіди з історії України складена відповідно до Програми Зовнішнього незалежного оцінювання результатів навчання з історії України, здобутих на основі повної загальної середньої освіти, затвердженої наказом МОН України від 26.06.2018 №696. Програму розроблено на основі чинних навчальних програм з історії України для закладів загальної середньої освіти. Вступне випробування у формі співбесіди складають окремі категорії вступників, яким надано таке право відповідно Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2026 році, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 26.02.2026 р. №373, зареєстрований в Міністерстві юстиції України № 374/45768 від 20.03.2026 року та Правил прийому до Зігмунд Фройд Університет Україна в 2026 році.

При укладанні програми враховано матеріали сучасних підручників та посібників рекомендованих Міністерством освіти і науки України, водночас вона передбачає орієнтацію на додаткову літературу, різноманітні історичні довідки тощо.

Метою вступних випробувань з історії України є оцінювання компетентності абітурієнтів, визначення відповідності навчальних досягнень чинній навчальній програмі.

Пропоновану програму з історії України складено враховуючи цілі, вимоги і зміст навчання історії в школі, закладені в Державному стандарті освіти України для 11-річної школи.

Хронологічно програма охоплює весь зміст шкільної програми із історії України від найдавніших часів до сьогодення і складається з 31 теми. Вона передбачає перевірку сформованих в учнів знань про основні політичні, соціально- економічні події, явища та процеси минулого, діяльність видатних історичних особистостей, а також сформованість в абітурієнтів загально-предметних історичних умінь. Питання мають перевіряти такі знання:

- називати історичні дати, хронологічні межі, періоди найважливіших подій і процесів, поняття, місця подій, їх обставини та результати подій, пам'ятки культури;
- визначати хронологічні межі соціально-економічний та політичних подій, їх послідовність та синхронність, встановлювати відповідність між явищами, процесами, локалізувати історико-географічні об'єкти та історичні факти (події, явища, процеси) на карті;
- описувати хід, зовнішні ознаки подій, пам'ятки культури різних епох;
- характеризувати (визначати істотні характерні риси, складові, етапи, віхи) подій, явищ і процесів минулого, діяльність видатних історичних постатей;
- встановлювати відповідність між одиночними фактами і типовими загальними явищами, групувати (класифікувати) факти за вказаною ознакою;
- розпізнавати найвидатніші культурні пам'ятки, описувати їх, визначати архітектурно-стильові та мистецько-стильові відмінності пам'яток різних періодів історії України, розкривати їхнє значення в українській культурній спадщині;
- визначати найважливіші зміни, що відбувалися в житті людства, значення найважливіших подій в історії України;
- встановлювати причини та наслідки подій і явищ, оцінювати їх значення;
- давати визначення історичних понять і термінів, пояснювати їх і доречно вживати;

-працювати з історичними документами різного змісту, а саме: встановлювати відповідність між змістом фрагмента документа та певною епохою, аналізувати зміст фрагмента історичного документа та пояснювати основні ідеї, які він висвітлює.

ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ У ФОРМІ СПІВБЕСІДИ

Тема 1. Вступ до Історії України Історія України як наука. Періодизація історії України. Джерела з історії України: речові, усні, писемні, візуальні.

Тема 2. Стародавня історія України Поява та розселення людей на території України. Заняття привласнювального господарства. Неолітична революція. Поширення землеробства й скотарства на землях України. Ремесла. Трипільська і середньостогівська археологічні культури. Кочовики раннього залізного віку. Заснування античних міст-колоній у Північному Причорномор'ї та в Криму. Велике переселення народів. Перші писемні згадки про давніх слов'ян (венедів, антів, склавинів). Велике розселення слов'ян. Історичні витоки українського народу.

Тема 3. Русь-Україна (Київська держава) Розселення східнослов'янських племінних союзів (поляни, сіверяни,уличі, тиверці, хорвати (білі хорвати), волиняни (дуліби, бужани), древляни). Назва «Русь». Руська земля. Утворення Русі- України (Київської держави). Внутрішньо та зовнішньополітична діяльність перших київських князів. Державотворення кінця X - середини XI ст. Запровадження християнства як державної релігії. «Руська правда». Правління наступників Ярослава Мудрого. Русь Україна (Київська держава) в першій третині XII ст. Боротьба з половецькою загрозою. Роздробленість Русі-України (Київської держави). Суспільно політичне та господарське життя. Культура й духовність.

Тема 4. Королівство Руське (Галицько-Волинська держава). Монгольська навала Об'єднання Галицького та Волинського князівств. Розбудова Галицько- Волинської держави (королівства Руського) в 1238-1264 рр. Монгольська навала на південно-західні землі Русі. Королівство Руське (Галицько-Волинська держава) за нащадків Данила Романовича. Суспільно-політичне та господарське життя. Культура й духовність.

Тема 5. Руські удільні князівства у складі іноземних держав у другій половині XIV-перші половині XVI ст. Кримське ханство Змагання Польщі та Литви за Галицько-Волинську спадщину. Входження українських земель до складу сусідніх держав (Угорське королівство, Молдавське князівство, Османська імперія, Московське царство). Кревська унія. Велике князівство Руське Свидригайла. Остаточна ліквідація Волинського та Київського удільних князівств. Утворення Кримського ханства. Перехід кримських ханів у васальну залежність від Османської імперії. Виникнення козацтва. Соціально-економічне життя. Культура й духовність.

Тема 6. Українські землі у складі Речі Посполитої в другій половині XVI ст. Люблінська унія та її вплив на українські землі. Зміни в соціальній структурі українського суспільства. Виникнення Запорозької Січі. Повстання 1590-х рр. Братський рух. Утворення УГКЦ. Культура й духовність.

Тема 7. Українські землі у складі Речі Посполитої в першій половині XVII ст. Зміни в соціально економічному житті. Морські походи козаків. Участь українського козацтва у війнах Речі Посполитої проти Московського царства та Османської імперії. Козацькі повстання 1620-1630-хрр. «Ординація Війська Запорозького...». Культура. Відновлення вищої православної церковної ієрархії 1620 р. Духовність.

Тема 8. Національно-визвольна війна українського народу середини XVII ст. Національно-визвольна війна українського народу. Зміни в суспільно-політичному житті. Утворення української козацької держави - Війська Запорозького. Внутрішньо- та зовнішньополітична діяльність уряду Богдана Хмельницького.

Тема 9. Козацька Україна наприкінці 50- 80-х рр. XVII ст. Внутрішньо- та зовнішньополітична діяльність гетьманів козацької України 50-80-х рр. XVII ст. Занепад Правобережжя. Запорозька Січ у складі Гетьманщини. Адміністративно територіальний устрій Слобідської України.

Тема 10. Українські землі наприкінці XVII - в першій половині XVIII ст. Гетьманщина в 1687-1709 рр. Повстання під проводом Семена Палія (1702-1704 рр.). Північна війна і Україна. Внутрішньополітична діяльність гетьманів козацької України 20-30-х рр. XVIII ст. Обмеження автономії Гетьманщини. Діяльність Першої Малоросійської колегії, «Правління Гетьманського уряду» (1734-1750 рр.). Культура. Києво-Могилянська академія. Духовність.

Тема 11. Українські землі в другій половині XVIII ст. Внутрішня політика останнього очільника Гетьманщини. Діяльність Другої Малоросійської колегії. Скасування козацького устрою на Слобожанщині. Ліквідація Запорозької Січі. Ліквідація автономії Гетьманщини. Опришківський та Гайдамацький рухи. Зміни в політичному становищі Правобережної України та західноукраїнських земель після поділів Речі Посполитої (1772, 1793, 1795 рр.). Реформи Марії Терезії та Йосифа II та їх вплив на українські землі. Культура й духовність.

Тема 12. Українські землі у складі Російської імперії наприкінці XVIII - в першій половині XIX ст. Адміністративно територіальний поділ українських земель у складі Російської імперії. Українське національне відродження: початок, періоди й особливості. Відновлення українського козацтва в час французько-російської війни. Кирило-Мефодіївське братство. Поширення в Україні російського та польського суспільних рухів. Початок промислового перевороту.

Тема 13. Українські землі у складі Австрійської імперії наприкінці XVIII - в першій половині XIX ст. Адміністративно-територіальний поділ

Західноукраїнських земель. Початок національного відродження. Діяльність «Руської трійці». Альманах «Русалка Дністровая». Західноукраїнські землі в європейській революції 1848-1849 рр. Діяльність Головної Руської Ради (1848-1851 рр.). Досвід парламентаризму.

Тема 14. Культура України кінця XVIII-першої половини XIX ст. Освіта, наука, література, образотворче мистецтво, архітектура. «Історія русів». Галицько- руська матиця. Собор руських вчених.

Тема 15. Українські землі у складі Російської імперії в другій половині XIX ст. Події Кримської війни 1853-1856 рр. на українських землях та поразка Російської імперії. Реформи 1860-1870-х рр. і процеси модернізації в Україні. Українські підприємці. Політика російського царизму щодо України. Розвиток громадівського руху. Журнали «Основа», «Громада», «Київська старина». Діяльність «Південно- Західного відділу Російського географічного товариства»(1873-1876 рр.). Братство тарасівців. Національне відродження кримськотатарського народу.

Тема 16. Українські землі у складі Австро-Угорщини в другій половині XIX ст. Політика австрійського уряду щодо західноукраїнських земель. Діяльність культурноосвітнього товариства «Просвіта». Українські видання: «Правда», «Діло», «Записки Наукового товариства імені Шевченка». Розвиток кооперативного руху. Трудова еміграція. Політизація українського національного руху та утворення перших політичних партій.

Тема 17. Культура України у другій половині XIX-на початку XX ст. Піднесення української культури. Розвиток освіти, науки, літератури, музичного, образотворчого, театрального мистецтва. Українські підприємці-благодійники. Релігія і церква.

Тема 18. Українські землі у складі Австро-Угорщини в 1900-1914 рр. Становище промисловості та сільського господарства. Радикалізація українського політичного руху. Вплив УГКЦ на формування національної свідомості населення західноукраїнських земель.

Тема 19. Україна в роки Першої світової війни. Україна в геополітичних планах країн Антанти і Центральних держав. Війна та українські політичні сили. Головна українська рада. Союз визволення України. Загальна українська рада. Военні дії на території України в 1914—1917 рр. Українці в арміях воюючих держав. Українські січові стрільці. Політика Російської імперії та Австро-Угорщини на українських землях у 1914-1917 рр.

Тема 20. Початок Української революції. Революційні події в Україні в 1917- на початку 1918 р. Українізація армії. Еволюція поглядів політичних сил України в питанні самовизначення. Універсали Української Центральної Ради. Відносини УЦР з Тимчасовим урядом та більшовицькою Росією. Проголошення УНР. Кримсько-татарський національний рух. «Всеукраїнський з'їзд рад» у м. Харків. Перша війна більшовицької Росії з УНР. Бій біля станції Крути. Події 1917 р. в Криму. Проголошення незалежності УНР. Окупація більшовицькою Росією України. Берестейський мирний договір. Вигнання більшовиків із території УНР. Похід Петра Болбочана на Крим. Конституція УНР.

Тема 21. Розгортання Української революції. Боротьба за відновлення державності. Гетьманський переворот. Українська Держава. Західноукраїнська Народна Республіка. Український національний рух на Буковині й у Закарпатті.

Акт злуки УНР та ЗУНР. Українсько-польська війна 1918-1919 рр. Директорія. Друга війна більшовицької Росії з УНР. Більшовицький режим в Україні. Ухвалення Конституції УСРР 1919 р. Політика воєнного комунізму. Червоний терор. Військова інтервенція Антанти на півдні України. Денікінський режим в Україні. Повернення більшовицької влади. Перший Зимовий похід. Варшавська угода між УНР та Польщею. Польсько-радянська війна на території України. Другий Зимовий похід армії УНР. Холодноярська республіка (1919-1922 рр.). Культура та духовність.

Тема 22. Встановлення комуністичного тоталітарного режиму в Україні. Масовий голод у південних губерніях УСРР. Антирелігійна кампанія. Неп в УСРР. Вхідження УСРР до складу СРСР. Утворення Кримської АСРР. Національна політика радянської влади в УСРР. Молдавська АСРР. Суспільнополітичне життя. Ліквідація багатопартійності. Політика коренізації/українізації в УСРР. Згорання Непу і перехід до директивної економіки. Індустріалізація. Кампанія з ліквідації неписьменності дорослих. Культура. Духовне життя.

Тема 23. Утвердження більшовицького тоталітарного режиму в Україні. Форсована індустріалізація, Насильницька колективізація. Примусові хлібозаготівлі. Опір селянства. Голодомор 1932—1933 рр. - геноцид Українського народу. Масштаби та наслідки Голодомору. Масові репресії та їх ідеологічне виправдання більшовицьким режимом. Політичні процеси 1920-х початку 1930-х рр. Згорання українізації. Ідеологізація суспільного життя в Україні. Культ особи. Великий терор. Биківня та інші місця масових поховань жертв репресій. Національно-демографічні зміни. Розстріляне відродження. Антирелігійна кампанія.

Тема 24. Західноукраїнські землі в міжвоєнний період. Правовий статус українських земель у складі Польщі. Національна політика та міжнаціональні відносини. Економічне і соціальне становище населення. Українська кооперація. Просвітні організації краю. Українські політичні і громадські організації. Українська військова організація та ОУН.

Українські землі у складі Румунії. Татарбунарське повстання. Суспільно-політичне життя. Українські землі у складі Чехословаччини. Правовий статус Закарпаття. Суспільнополітичне й соціальноекономічне життя. Карпатська Україна. Карпатська Січ. Культура та духовність. Політичне і культурне життя української еміграції.

Тема 25. Україна в роки Другої світової війни. Українське питання в міжнародній політиці напередодні Другої світової війни. Радянсько-німецькі договори 1939 р. Початок Другої світової війни. Окупація Червоною армією Галичини, Волині, Північної Буковини, Хотинщини та Південної Бессарабії. Радянська окупація. Масові політичні репресії 1939-1940 рр. Початок німецько-радянської війни. Бойові дії в 1941-1942 рр. Відступ Червоної армії. Мобілізаційні заходи. Злочини комуністичного тоталітарного режиму. Окупація України військами Німеччини та її союзниками. «Новий порядок». Масове знищення мирного населення. Голокост. Опір окупантам. Український визвольний рух. Проголошення Акта відновлення Української Держави. Поліська Січ. Українська повстанська армія. Українсько-польське протистояння. Радянський партизанський рух. Бойові дії 1942-1943 рр. Вигнання німецьких військ та їхніх союзників з Правобережної та Південної України. Депортація кримських татар та інших народів Криму. Завершення бойових дій на території України. Українці у військових формуваннях держав Об'єднаних Націй. Внесок українського народу в перемогу над нацизмом. Українське питання на Тегеранській, Ялтинській і Потсдамській конференціях. Ціна війни. Культура й духовність.

Тема 26. Україна в перші повоєнні роки. Україна - співзасновниця ООН. Встановлення кордонів УРСР у міжнародних договорах. Посилення радянської та репресії у західних областях УРСР. Український визвольний рух у 1944-1950-х рр. Обмін населенням між Польщею й УРСР. Масові депортації (1944-1946 рр.). Операції «Вісла» і «Захід». Ліквідація УГКЦ. Внутрішньополітична й економічна ситуація в УРСР. Масовий голод 1946-1947 рр. Ідеологічні кампанії. «Чистки» творчої інтелігенції. Культура й духовність.

Тема 27. Україна в умовах десталінізації. Участь українців у повстаннях у сталінських концтаборах. XX з'їзд КПРС. Десталінізація і лібералізація суспільного життя. Зміни адміністративно-територіального устрою: входження Кримської області до складу УРСР. Змінив управління господарством. Зародження дисидентського руху та його течії. «Шістдесятництво». Антирежимні виступи 1960-х рр. Культура й духовність.

Тема 28. Україна в період загострення кризи радянської системи. Ідеологічні орієнтири партійно радянського керівництва. Конституція УРСР 1978 р. Економічна ситуація в УРСР. Дисидентський рух: течії, форми і методи боротьби. Українська громадська група сприяння виконанню Гельсінських угод. Самвидав. Кримськотатарський національний рух. Культура й духовність.

Тема 29. Відновлення незалежності України. Початок перебудови в СРСР. Чорнобильська катастрофа. Стан економіки. Шахтарські страйки. Гласність і політичний плюралізм. Український національно-демократичний рух. Зміни в політичному керівництві УРСР. Формування багатопартійної системи. Вибори до Верховної Ради УРСР і домісцевих рад 1990 р. Декларація про державний суверенітет України. Революція на граніті. Створення Автономної Республіки Крим (АРК). Меджліс кримськотатарського народу (червень 1991р.). Спроба державного перевороту в СРСР у серпні 1991 р. Акт проголошення незалежності України. Референдум і вибори Президента України 1 грудня 1991 р. Розпад СРСР. Міжнародне визнання України. Культура. Духовне відродження.

Тема 30. Становлення України як незалежної держави. Державотворчі процеси в незалежній Україні. Повернення кримських татар на батьківщину. Статус Криму. Суспільно-

політичне життя. Особливості формування багатопартійності. Конституція України. Економіка України в 1991-1998 рр. та в 1998-2004 рр. Запровадження гривні. Демографічні та міграційні процеси. Олігархічна система. Початок інтеграції в європейський і світовий простір. Політична розбудова суспільства. Рухи протесту на початку 2000-х рр. Помаранчева революція. Україна в системі міжнародних відносин. Культура й духовність.

Тема 31. Творення нової України. Суспільно-політичне життя України в 2005- 2013 рр. Авторитарний режим Віктора Януковича. Революція Гідності. Небесна Сотня. Анексія Росією Криму. Агресія Росії проти України. Російсько-українська війна. Добровольчі батальйони. Волонтерський рух. Реакція світової спільноти. Спроби мирного врегулювання. Соціально-економічний розвиток України до і після 2014 р. Свроінтеграційний поступ України: угода про асоціацію між Україною та ЄС. Режим безвізового в'їзду в країни ЄС Для громадян України. Культура й духовність.

ПИТАННЯ ДЛЯ СПІВБЕСІДИ

Питання подано у вигляді таблиці, яка складається з трьох колонок. У першій колонці вміщено назви розділів і теми програми, що відповідає чинній програмі з історії України для 11-річної школи. У другій колонці викладено зміст історичного матеріалу, у якому виокремлено факти, дати, персоналії, поняття та терміни. Це мінімум, з якого випускники повинні мати певні знання та уявлення. Термін «знання» стосується конкретних дат, подій, персоналії. Термін «уявлення» - історичних процесів, загальних характеристик певних ідей і понять.

Якщо про якийсь факт згадано у цій колонці таблиці, то це означає, що розробниками він може бути використаний для перевірки знань і умінь. Якщо у програмі вказано дату, то це означає, що абітурієнт має знати її та встановлювати відповідність між нею та історичною епохою чи процесам суспільного життя минулого, діяльністю історичної постаті.

Поняття та терміни, зазначені у програмі, абітурієнти повинні називати, визначати, оперувати ними, встановлюючи відповідність з епохою, діяльністю певних політичних сил чи історичних діячів тощо. Кожне поняття чи термін, згадані у програмі лише один раз, проте можуть бути конкретизовані й під час перевірки інших тем (окрім тієї, в якій вони безпосередньо зустрічаються). Отже, абітурієнти мають знати не тільки загальне визначення терміну, але й його конкретно-історичне значення.

Назва розділу чи теми	Зміст	Предметні вміння та способи навчальної діяльності
<p>Стародавня історія України</p>	<p>Факти: Поява та розселення людей на території України. Поширення землеробства та скотарства. Кочові племена раннього залізного віку. Античні міста-держави у Північному Причорномор'ї та Криму. Перші писемні згадки про давніх слов'ян. Велике розселення слов'ян.</p> <p>Дати: <i>IV-III тис. до н. е.</i> - розселення племен трипільської культури на території України. <i>VIII-VI ст.</i> - Велика грецька колонізація. <i>V-VII ст.</i> - велике розселення слов'ян.</p> <p>Поняття та терміни: «історичні джерела», «археологічна культура», «палеоліт», «мезоліт», «неоліт», «бронзовий вік», «ранній залізний вік», «колонізація».</p>	<p>Розпізнавати на картосхемі місця стоянок давніх людей (Королеве, Киїк-Коба) та трипільців, кіммерійців, греків, скіфів, сарматів та давніх слов'ян.</p> <p>Визначати риси неолітичної революції, причини та наслідки занепаду Великої Скіфії, особливості грецької колонізації Північного Причорномор'я та Криму, наслідки та значення Великого розселення слов'ян.</p>
<p>Київська держава</p>	<p>Факти: Розселення східнослов'янських племінних союзів. Руська земля. Утворення Київської держави (Русі України). Внутрішня та зовнішня політика Олега, Ігоря, Ольги, Святослава. Князювання Володимира Великого та Ярослава Мудрого. Запровадження християнства як державної релігії. «Руська правда». Правління Ярославичів (Ізяслав, Святослав, Всеволод). Князювання Володимира Мономаха та його сина Мстислава Великого у Києві. Боротьба з половецькою загрозою. Роздробленість Київської держави. Розвиток суспільно-політичного та господарського життя Київської держави (Русі-України). Поширення писемності. Розвиток культури й освіти Київської держави Русі-України).</p>	<p>Позначати на картосхемі - територію розселення східнослов'янських племен у <i>VI-IX ст.</i>,</p> <ul style="list-style-type: none"> - шлях «із варяг у греки», - територіальні межі Київської Русі за часів Олега та Ярослава Мудрого - Київське, Переяславське, Чернігівське, Галицько-Волинське князівства. <p>Характеризувати зовнішню і внутрішню політику Олега, Ігоря, Ольги, Святослава, Володимира та Ярослава Мудрого.</p> <p>Визначати передумови та історичне значення християнства як державної релігії, значення та наслідки діяльності князів, причини та сутність політичної роздробленості Київської держави.</p>

	<p>Дати: 860 р. - похід Аскольда на Константинополь, укладення першого відомого договору Русі з Візантією. 907, 911, 941, 944 рр. - походи князів на Константинополь. 882 р. - об'єднання північних та південних руських земель Олегом; 988 р. - запровадження християнства як державної релігії; 1019 - 1054 рр. - князювання Ярослава Мудрого в Києві. 1036 р. - розгром печенігів князем Ярославом Мудрим. 1056 - 1057 рр. - створення Остромирового Євангелія. 1113 р. - укладення «Повісті минулих літ», початок правління Володимира Мономаха в Києві. 1187 р. - перша згадка назви «Україна» в писемних джерелах, створення «Слова о полку Ігоревім».</p> <p>Персоналії: Аскольд, Олег, Ігор, Ольга, Святослав, Володимир Великий, Ярослав Мудрий, Володимир Мономах, літописець Нестор, митрополит Іларіон.</p> <p>Поняття та терміни: «племінний союз», «віче», «язичництво», «князь», «християнство», «вотчинне землеволодіння», «бояри», «смерди», «ікони», «мозаїка», «фреска», «книжкова мініатюра».</p>	
<p>Литовсько- Руська держава. Українські землі у складі Великого князівства Литовського та інших держав (у другій половина XIV - першій половині XVI ст.)</p>	<p>Факти: Боротьба Польського королівства та Великого Князівства Литовського за галицько-волинську спадщину. Вхідження українських земель до складу інших держав (Угорське королівство, Молдавське князівство, Османська імперія, Московське царство). Кревська унія. «Велике князівство Руське». Остаточна ліквідація Волинського та Київського удільних князівств. Утворення Кримського ханства.</p>	<p>Позначати на картосхемі територіальні межі держав, у складі яких перебували етнічні українські землі територію Кримського ханства</p> <p>Характеризувати політичне становище українських земель у складі інших держав до і після Кревської унії, соціально-економічний розвиток українських земель, становище соціальних станів, здобутки в</p>

	<p>Його перехід у васальну залежність до Османської імперії. Виникнення українського козацтва. Соціально-економічне життя. Розвиток культури та освіти.</p> <p>Дати: 1362 р. - битва на р. Сині Води. 1385 р. - Кревська унія. 40-і роки XV століття - Утворення Кримського ханства 1471 р. - остаточна ліквідація Київського князівства</p> <p>1478 р. - визнання Кримським ханством васальної залежності від Османської імперії. 1489 р. - перша згадка про українське козацтво у письмових джерелах. 1514 р. - битва під Оршею. Персоналії: Ольгерд, Вітовт, Хаджі Гірей, Костянтин Острозький, Юрій Дрогобич Поняття та терміни: «шляхта», «магістрат», «цехи», «Дике поле»</p>	<p>галузі освіти та культури.</p> <p>Визначати особливості суспільно-політичного життя українських земель у складі Великого князівства Литовського та Польського королівства, причини і наслідки Кревської унії, причини виникнення українського козацтва.</p>
<p>Українські землі у складі Речі Посполитої (друга половина ХУІ ст.)</p>	<p>Факти: Люблінська унія та її історичні наслідки. Зміни у соціальній структурі українського суспільства. Запорізька Січ. Козацько-селянські повстання на чолі із К. Косинським та С. Наливайком. Братства. Утворення греко-католицької церкви. Розвиток культури та освіти.</p> <p>Дати: 1556 р. - заснування Запорозької Січі 1556-1561 рр. - написання Пересопницького Євангеліє 1569 р. - Люблінська унія</p>	<p>Позначати на картосхемі територіальні зміни, що відбулися внаслідок Люблінської унії, польські воєводства на українській землі та їх центри, - регіони козацько-селянських повстань, напрями козацьких походів</p> <p>Характеризувати соціальну структуру українського суспільства та суспільно-політичні зміни після Люблінської унії, становище різних верств населення, здобутки в галузі освіти і науки</p> <p>Визначати причини та наслідки Люблінської та Берестейської</p>

	<p>1586 р. - утворення першої братської (слов'яно - греко - латинської) школи у Львові.</p> <p>1596 р. - Берестейська унія</p> <p>Персонали: В.-К. Острозький, Д. Вишневецький, Г. Смотрицький, І. Федоров.</p> <p>Поняття та терміни: «воєводство», «українська шляхта», «українське козацтво», «реєстрове козацтво», «Запорізька Січ», «старшина», «клейноди», «греко-католицька церква», «братства».</p>	<p>уній і перших козацько-селянських повстань, значення братського руху.</p>
<p>Українські землі у складі Речі Посполитої (перша половина XVII ст.)</p>	<p>Факти: Зміни в соціально-економічному житті. Відновлення церковної православної ієрархії 1620 р. Розвиток культури та освіти. Морські походи козаків. Участь українського козацтва у війнах Речі Посполитої проти Московського царства і Османської імперії. Козацькі повстання 1620-х- 1630-х рр. «Ординація війська Запорозького...»</p> <p>Дати: 1618 р. - похід козаків під проводом гетьмана П. Конашевича-Сагайдачного на Москву; 1621 р. - Хотинська війна; 1622 - 1625 р. - Куруківська угода; 1637 - 1638 рр. - повстання під проводом Павла Павлюка, Якова Острянина, Дмитра Гуні; 1623 - 1632 р. - утворення Києво- Могиллянського колегіуму.</p> <p>Персоналії: Петро Конашевич- Сагайдачний, Петро Могила,</p>	<p>Позначати на картосхемі українські землі, що входили до складу різних держав у зазначений період; воєводства Речі Посполитої на українських землях.</p> <p>Характеризувати: соціально-економічне та політичне становище на українських землях, становище православної та греко-католицької церков.</p> <p>Визначати: наслідки та значення «доби героїчних походів козацтва» перших десятиліть XVII ст., козацьких повстань 1620-х- 1630-х рр.</p>

	<p>Іпатій Потій, Йов Борецький.</p> <p>Поняття та терміни:</p> <p>«покозачення», «панщина», «фільварки», «Золотий спокій».</p>	
<p>Українські землі наприкінці 50 - у 80-ті рр.. XVII ст.30-</p>	<p>Факти:</p> <p>Гетьманування І. Виговського. Ю. Хмельницького. Поділ</p> <p>Гетьманщини. Гетьманування П. Тетері, І. Брюховецького, П. Дорошенка, Д. Многогрішного, І. Самойловича. Занепад Правобережжя. Запорізька Січ у складі Гетьманщини. Адміністративно- територіальний устрій Слобідської України.</p> <p>Дати:</p> <p>1658р. - Гадяцький договір; 1659 р. - Конотопська битва; 1667 р. - Андрусівський договір; 1681 р. <i>Бахчисарайський мирний</i> договір;</p> <p>1686 р. - «Вічний мир» між Московським царством і Річчю Посполитою.</p> <p>Персоналії: І. Виговський, П. Тетеря, П. Дорошенко, І. Брюховецький, І. Сірко, Ю. Хмельницький, Д. Многогрішний, І. Самойлович.</p> <p>Поняття та терміни: «Руїна».</p>	<p>Позначати на картосхемі - території, підвладні гетьманам</p> <p>Лівобережної та Правобережної України; - території, що перебували під контролем Московського царства, Османської імперії, Польщі.</p> <p>Характеризувати зовнішню та внутрішню політику гетьманів, зміст політичних угод того часу, що стосувалися українських земель, особливості господарського та церковного життя.</p> <p>Визначати причини та наслідки Руїни; укладення гетьманськими урядами угод з державами-сусідами, найважливіших угод між іноземними державами, що стосувалися українських земель.</p> <p>Порівнювати адміністративно - політичний устрій Слобідської України та Лівобережної Гетьманщини.</p>
<p>Українські землі наприкінці XVII ст. - у першій половині XVIII ст.</p>	<p>Факти:</p> <p>Гетьманування І. Мазепи. Північна війна і Україна. Повстання під проводом С.Палія (1702 - 1704 рр.). І.Скоропадського, Д.Апостола. Обмеження автономії Гетьманщини.</p>	<p>Позначати на картосхемі українські землі, що входили до складу різних держав у зазначений період; - території, підвладні гетьманам Лівобережної України; події Північної війни на</p>

	<p>«Правління Гетьманського уряду» Розвиток культури та освіти. Києво - Могилянська академія. Дати: 1708 р. - українсько - шведський союз, зруйнування Батурина - 1709 рр. - правління І. Мазепи; 1709 р. - Полтавська битва; 1710 р. - ухвалення Конституції Пилипа Орлика; 1734 р. - заснування Нової Січі. Персоналії: І. Мазепа, І. Скоропадський, П. Полуботок, Д. Апостол, П. Орлик, Ф. Прокопович. Поняття та терміни: «Конституція», «Малоросія», «Малоросійська колегія», «козацьке бароко», «козацькі літописи».</p>	<p>території України. Характеризувати внутрішню та зовнішню політику гетьманів у зазначений період, діяльність Першої Малоросійської колегії, «Правління Гетьманського уряду»; зміст Конституції Пилипа Орлика; перебіг подій національно-визвольної акції гетьмана І. Мазепи. Визначати причини укладення українсько- шведського союзу в роки Північної війни; наслідки Полтавської битви для українських земель.</p>
<p>Українські землі у другій половині XVIII ст.</p>	<p>Факти: Гетьманування К. Розумовського. Ліквідація автономного устрою Гетьманщини. Діяльність Другої Малоросійської колегії. Ліквідація Запорозької Січі. Скасування козацького устрою на Слобожанщині. Заселення Південної України. Розгортання гайдамацького та опришківського рухів. Зміни в політичному становищі Правобережної України та західноукраїнських земель після поділів Речі Посполитої. Реформи Марії - Герезії та Йосифа II та українські землі. Розвиток культури, науки, освіти. Дати: 1764 р. - остаточна ліквідація гетьманства; 1768 р. - Коліївщина; 1775 р. - остаточна ліквідація царським урядом Запорозької Січі;</p>	<p>Позначати на картосхемі українські землі, що входили до складу різних держав у зазначений період; територіальні зміни, що відбулися на українських землях внаслідок поділів Речі Посполитої, російсько - турецьких війн, ліквідації Кримського ханства. Характеризувати основні напрямки політики Російської імперії щодо України, особливості гайдамацького та опришківського рухів, територіально-адміністративний устрій та господарське життя Нової Січі на політику Австрійської імперії щодо західноукраїнських земель. Визначати причини та наслідки гайдамацького та</p>

	<p>1780 - 1782 рр.- ліквідація особистої залежності селян в Австрійській імперії; 1783 р. - царський указ про закріпачення селян Лівобережної та Слобідської України.</p> <p>Персоналії: К. Розумовський, П. Калнишевський, О. Довбуш, Г. Сковорода, М. Березовський, Д. Бортнянський, І. Григорович-Барський.</p> <p>Поняття та терміни: «автономія», «Нова (Підпільненська) Січ», «Задунайська Січ», «Коліїщина», «паланка», «зимівник».</p>	<p>опришківського рухів, скасування гетьманства і ліквідації Запорозької Січі, наслідки ліквідації Запорозької Січі та Гетьманщини, поділ Польщі, приєднання земель Правобережної України та Кримського ханства до Росії; значення Запорозької Січі й Гетьманщини в історії України.</p>
<p>Українські землі у складі Російської імперії наприкінці XVIII ст. - у першій половині XIX ст.</p>	<p>Факти: Адміністративно-територіальний поділ українських земель у складі Російської імперії. Початок українського національного відродження. Поширення в Україні російського та польського суспільних рухів. Початок промислового перевороту.</p> <p>Дати: 1798 р. - вихід друком «Енеїди» Івана Котляревського; 1828 р. - ліквідація Задунайської Січі; грудень 1825 - січень 1826 рр. - повстання Чернігівського полку; 1830-1831 рр. - Польське визвольне повстання; 1830-1847 рр. - діяльність Кирило-Мефодіївського братства.</p> <p>Персоналії: Й. Гладкий, І. Котляревський, М. Костомаров, П. Куліш, М. Гулак, Т.</p>	<p>Позначати на картосхемі українські губернії у складі Російської імперії, територіальні зміни, що відбулися внаслідок російсько - турецької війни 1806-1812 рр.</p> <p>Характеризувати політику Російської імперії щодо України, початок національного відродження, форми соціального протесту українського населення, поширення на Україну російського та польського суспільних рухів, програмні засади та діяльність Кирило-Мефодіївського братства, економічний розвиток і соціальні відносини.</p> <p>Визначати причини та значення антикріпосницького руху в українських землях у складі російської імперії.</p>

	<p>Шевченко.</p> <p>Поняття та терміни: «промисловий переворот», «нація», «національне відродження», «національна ідея», «декабристи», «масонство».</p> <p>Персоналі!': О. Духнович, М. Шашкевич, І. Вагилевич, Я. Головацький, І. Могильницький. Поняття та терміни: «будителі», «весна народів», «революція».</p>	<p>руху в українських землях у складі Російської імперії, діяльності Кирило-Мефодіївського братства.</p> <p>Визначати наслідки та значення подій 1848 - 1849 рр., причини та значення антикріпосницького руху в західноукраїнських землях</p>
<p>Культура України кінця XVIII ст. - першої половини XIX ст.</p>	<p>Факти: Національне відродження. Відкриття університетів. Зміни в освіті. Поява «Історії русів». Галицько - Руська матиця. Собор руських вчених. Розвиток літератури, мистецтва.</p> <p>Дати: 1805 р. - відкриття університету в Харкові; 1834 р. - відкриття університету в Києві. 1839 р. - ліквідація царською владою греко-католицької церкви на Правобережжі. Персоналі!': П. Гулак-Артемівський, Г. Квітка-Основ'яненко, М Максимович,</p>	<p>Характеризувати основні явища і процеси розвитку культури цього періоду, творчі здобутки видатних вітчизняних науковців та митців.</p> <p>Визначати умови та особливості розвитку культури кінця XVIII - першої половини XIX ст., причини культурних зрушень у першій половині XIX ст.</p>
<p>Надніпрянська Україна у другій половині XIX ст.</p>	<p>Факти: Реформи 60 - 70-х рр. XIX ст. і процеси модернізації в Україні. Політика російського царизму щодо України. Розвиток громадського руху. Журнал «Основа».</p> <p>Діяльність «Південно-Західного відділу Російського географічного товариства».</p>	<p>Характеризувати основний зміст реформ 1860-1870-х рр., особливості проведення реформ на українських землях, зміни у соціальному складі населення в другій половині XIX ст., процеси модернізації, національний рух на</p>

<p>Надніпрянська Україна у другій половині XIX ст.</p>	<p>Дати: <i>1861 р.</i> - царський маніфест про скасування кріпосного права в Російській імперії. <i>1863 р.</i> - Валуєвський циркуляр; <i>1876 р.</i> - Ємський указ. Персонали: В. Антонович, М. Драгоманов, П. Чубинський, Б. Грінченко. Поняття та терміни: «земства», «громадський рух», «Братство тарасівців».</p>	<p>Характеризувати. Процеси модернізації, національний рух на українських землях у складі Російської імперії, національна політика Росії, основні погляди та напрямки діяльності громадівців. Визначати наслідки промислового перевороту, здобутки національного руху на українських землях у складі Російської імперії.</p>
<p>Західноукраїнські землі у складі Австрійської (Австро- Угорської) імперії у II половині XIX ст.</p>	<p>Факти: Політика австрійського уряду щодо західноукраїнських земель. Розвиток кооперативного руху, трудова еміграція. Політизація національного руху й утворення перших політичних партій: Русько-української радикальної партії (РУРП), Української національно-демократичної партії (УНДП), Української соціал-демократичної партії (УСДП). Діяльність культурно-освітнього товариства «Просвіта».</p> <p>Дати: <i>1868 р.</i> - створення у Львові <i>1873 р.</i> - створення у Львові Літературного товариства ім. Т. Шевченка (від <i>1892 р.</i> - Наукового товариства ім. Т. Шевченка); <i>1890 р.</i> - створення Русько-української радикальної партії. <i>1899 р.</i> - створення УНДП та УСДП. Персоналії: Ю. Бачинський, М. Грушевський, Є. Левицький, М. Павлик, І. Франко. Поняття та терміни: «трудова міграція», «українофіли», «москвофіли», «народовці», «партія», «нова ера»</p>	<p>Характеризувати особливості соціально-економічного розвитку західноукраїнських земель у другій половині XIX ст.</p>

<p>Наддніпрянська Україна в 1900 - 1914 рр.</p>	<p>Факти: Утворення монополістичних об'єднань в Україні. Становлення і консолідація української нації. Створення політичних партій Наддніпрянщини. Самостійницька і автономістська течії в національному русі. Події революції 1905 - 1907 рр. в Україні. Діяльність українських парламентських громад в I та II Державних Думах. Посилення національного гніту в Наддніпрянській Україні у 1907-1914 рр. Земельна реформа П. Столипіна та її вплив на Україну.</p> <p>Дати: 1900 р. - утворення РУП, першої політичної партії Наддніпрянської України. 1908 р. - створення ТУП. 1911 -1913 рр. - «справа Бейліса».</p> <p>Персона ліі: Є. Чикаленко, С. Сфремов, С. Петлюра, М. Міхновський.</p> <p>Поняття та терміни: «монополія», «економічна криза», «хутір», «відруб», «страйк».</p>	<p>Характеризувати особливості економічного розвитку Наддніпрянської України (процес монополізації, розвиток сільського господарства, процес утворення українських політичних партій, розвиток самостійницької і автономістської течій в національному русі, національно-визвольний рух України кроки російської революції 1905 - 1907 рр., діяльність українських парламентських громад в I та II Державних Думах Росії, проведення Столипінської аграрної реформи, особливості її запровадження в Україні.</p> <p>Визначати основні тенденції соціально-економічного та політичного розвитку українських земель у складі Російської імперії на початку XX ст., причини та наслідки посилення національного гніту у 1907 - 1914 рр., напрями діяльності і здобутки діячів національного руху на українських землях у складі Російської імперії.</p>
<p>Західноукраїнські землі на початку XX ст.</p>	<p>Факти: Становище промисловості та сільського господарства. Радикалізація українського</p>	<p>Характеризувати економіку західноукраїнських земель у складі Австро-Угорської</p>

	<p>політичного руху. Вплив української греко-католицької церкви на піднесення національної свідомості населення Західної України. Боротьба політичних партій Західної України за реформу виборчої системи. Персоналії: А. Шептицький, А. Волошин.</p>	<p>імперії, розвиток кооперативного руху, діяльність західноукраїнського політичного руху на початку ХХ ст., національних і спортивно-фізкультурних організацій «Сокіл», «Січ». Визначати причини активізації західноукраїнського політичного руху на початку ХХст., роль А. Шептицького у піднесенні національного життя на західноукраїнських землях.</p>
<p>Україна в Першій світовій війні</p>	<p>Факти: Позиції українських політичних сил Наддніпрянської України та західноукраїнських земель щодо війни. Перебіг воєнних дій на території України. Діяльність австрійської та російської адміністрації в Галичині. Бойовий шлях легіону Українських січових стрільців. Дати: Серпень 1914 р. - утворення Головної української ради, формування легіону Українських січових стрільців, створення Союзу визволення України. Персоналії: К. Левицький, Д. Дорошенко, О. Бобринський. Поняття та терміни «Світова війна», «Союз визволення України», «Головна українська рада». Факти: Революційні події в Україні у 1917 - на початку 1918 р. Еволюція поглядів політичних сил України щодо самовизначення українців (Універсали Центральної Ради). Політика Української Центральної</p>	<p>Позначати на картосхемі військові події на території України в 1914- 1916 роках. Характеризувати територіально-політичні плани і наміри ворогуючих держав щодо українських земель, еволюцію позиції українських політичних сил щодо війни, соціально-економічне та суспільно-політичне становище населення впродовж війни, динаміку змін в свідомості різних соціальних верств українського суспільства. Визначати соціально- економічні та політичні наслідки війни для українського суспільства.</p>

	<p>Ради в умовах загострення конфлікту з Тимчасовим урядом та більшовицькою Росією. Проголошення Української Народної Республіки. Війна радянської Росії з УНР. Проголошення незалежності УНР.</p> <p>Дати: Березень 1917 р. - утворення Української Центральної Ради; Квітень 1917 р. - Всеукраїнський Національний конгрес; Червень 1917 р. - Перший Універсал Центральної Ради; Липень 1917 р. - Другий Універсал Центральної Ради, збройний виступ самостійників; Листопад 1917 р. - Третій Універсал Центральної Ради, проголошення УНР; Січень 1918 р. - Четвертий Універсал Центральної Ради, проголошення незалежності УНР. Персоналії: М. Грушевський, С. Єфремов, В. Антонов-Овсієнко, Ю. Коцюбинський.</p> <p>Поняття і терміни: «автономізація», «самостійники», «Універсали УЦР», «Генеральний секретаріат», «Народний секретаріат», «українізація армії», «регіональні республіки».</p>	
<p>Українська революція</p>	<p>Факти: Революційні події в Україні у 1917 - на початку 1918 р. Еволюція поглядів політичних сил України щодо самовизначення українців (Універсали Центральної Ради). Політика Української Центральної Ради в умовах загострення конфлікту з Тимчасовим урядом та більшовицькою Росією. Проголошення Української</p>	<p>Позначати на картосхем Українську Народну Республіку, держави, що межували з УНР, напрямки наступу більшовиків під час першої війни УНР з радянською Росією, місця найбільших боїв.</p> <p>Характеризувати процес утворення та еволюції</p>

	<p>Народної Республіки. Війна радянської Росії з УНР. Проголошення незалежності УНР.</p> <p>Дати:</p> <p>Березень 1917 р. - утворення Української Центральної Ради; Квітень 1917 р. - Всеукраїнський Національний конгрес; Червень 1917 р. - Перший Універсал Центральної Ради; Липень 1917 р. - Другий Універсал Центральної Ради, збройний виступ самостійників; Листопад 1917 р. - Третій універсал Центральної Ради, проголошення УНР; Січень 1918 р. - Четвертий Універсал Центральної Ради, проголошення незалежності УНР.</p> <p>Персонали: М. Грушевський, С. Єфремов, В. Антонов-Овсієнко, Ю. Коцюбинський.</p> <p>Поняття і терміни: «автономізація», «самостійники», «Універсали УЦР», «Генеральний секретаріат», «Народний секретаріат», «українізація армії», «регіональні республіки»</p>	<p>Української Центральної Ради, діяльність українських партій, політичних діячів в історії періоду, «регіональні радянські республіки», процес «українізації» частин російської армії, основні положення I, II, III та IV Універсалів УЦР, особливості соціально-економічного становища, настрої населення за часів революції, взаємовідносини УЦР із Тимчасовим урядом, перебіг та результати боротьби за владу в Києві в жовтні - листопаді 1917 р., перебіг першої війни радянської Росії з УНР.</p> <p>Визначати причини Української революції, її характер, місце різних політичних сил у подіях періоду; причини прийняття Універсалів УЦР, їх історичне значення, місце і роль Всеукраїнських з'їздів рад } Києві та Харкові; причини та наслідки першої війни радянської Росії з УНР, здобутки і прорахунки УЦР у державотворчому процесі</p>
<p>Україна в боротьбі за збереження державної незалежності (1918-1921 рр.)</p>	<p>Факти:</p> <p>Брестський мир між УНР та державами Четверного союзу, Військова конвенція УНР з Німеччиною та Австро-Угорщиною.</p> <p>Прийняття Конституції У Гетьманський переворот і утворення Української Держави. Утворення ЗУНР. Прихід до влади Директорії. Акт злуки УНР та ЗУНР. Окупація військами Антанти півдня України. Денікінський режим в Україні. «Київська катастрофа». Більшовицький режим в Україні. Друга радянсько-українська війна. Варшавська угода між УНР та Польщею.</p>	<p>Позначати на картосхемі хід воєнних дій на території України в 1918-1921 рр.</p> <p>Характеризувати внутрішню та зовнішню політику урядів гетьмана П. Скоропадського, Директорії, ЗУНР, УСРР, зміст Варшавської угоди між УНР та Польщею, Ризького мирного договору, культурне життя в Україні в 1918-1921 рр.</p> <p>Визначати причини гетьманського перевороту та падіння режиму гетьмана П. Скоропадського; особливості внутрішньої та зовнішньої ситуації в УНР часів Директорії; причини та наслідки</p>

	<p>Польсько-радянська війна на території України. Утворення Галицької СРР.</p> <p>Другий «Зимовий похід» Армії УНР.</p> <p>Дати: <i>січень (лютий) 1918 р.</i> Брестський мир між УНР та державами Четверного союзу; <i>29 квітня 1918 р.</i> - державний переворот і прихід до влади П. Скоропадського; <i>14 листопада 1918 р.</i> – утворення Директорії; <i>листопад 1918 р.</i> - проголошення ЗУНР; <i>22 січня 1919 р.</i> - Акт злуки; <i>Грудень 1919 - травень 1920</i> – перший «Зимовий похід» військ УНР; <i>Березень 1921 р.</i> - <i>Ризький мир</i>; <i>Листопад 1921 р.</i> - <i>Другий «Зимовий похід» військ УНР.</i></p> <p>Персоналії: П. Скоропадський, К. Левицький, Є. Петрушевич, С. Петлюра, В. Винниченко, Н. Махно.</p> <p>Поняття та терміни: «Директорія», «Українська Галицька армія», УСРР.</p>	<p>українсько-польської війни та підписання С. Петлюрою Варшавського договору; причини поразки національно-визвольних змагань(національно-демократичної революції в Україні) історичне значення відновлення української державності на східно- та західноукраїнських землях та об'єднання українських держав (Акт злуки).</p>
--	--	---

<p>Українська СРСР в умовах економічної політики (1921 - 1928 рр.)</p>	<p>Факти. Голод у південних губерніях УСРР. Неп в УСРР. Відбудова народного господарства. Політика «коренізації» в УСРР (українізація). Українське національне відродження 20-х рр. Боротьба з націонал-комунізмом.</p> <p>Дати: <i>1922 р.</i> - входження УСРР до складу СРСР; <i>1921 - 1923 рр.</i> - голод в Україні; <i>1923 р.</i> - початок політики «українізації»; <i>1925 р.</i> - завершення відбудови промисловості, курс на індустріалізацію.</p> <p>Персонали: Л. Каганович, О. Шумський, М. Скрипник, М. Волобуєв, М. Хвильовий (Фітільов), Г. Юра, Л. Курбас, М. Бойчук, О. Довженко.</p> <p>Поняття та терміни: «індустріалізація», «українізація», «автокефальна церква»</p>	<p>Позначити на картосхемі територіальному устрої УСРР</p> <p>у 1921 - 1928 рр. Характеризувати неп та її складові, процес стабілізації економічного і соціального життя в Україні, політику більшовиків щодо релігії та церкви в Україні, політика «українізації» та її наслідки, особливості розвитку української культури в цей період.</p> <p>Визначити причини та наслідки «українізації», її вплив на українську культуру й ментальність населення УСРР, вступу УСРР в СРСР; причини та особливості впровадження непу в Україні.</p> <p>Порівнювати політику «воєнного комунізму» та нову економічну політику (неп) в УСРР.</p>
<p>Утвердження тоталітарного режиму в 1929 - 1939 рр.</p>	<p>Факти: Радянська модернізація в соціально-економічне, культурне та релігійне життя. Масові репресії. Ідеологізація суспільного життя, культ особи. Згортання українізації.</p> <p>Дати: <i>1928-1932 рр.</i> - перша п'ятирічка; <i>1928 р.</i> - Шахтинська справа; <i>1929 р.</i> - справа СВУ; <i>1929 р.</i> - рік великого перелому, початок суцільної колективізації; <i>1932 - 1933 рр.</i> - Голодомор в Україні; <i>1934 р.</i> - перенесення столиці</p>	<p>Позначати на картосхемі основні Індустріальні об'єкти, побудовані за часів модернізації.</p> <p>Характеризувати сутність та наслідки політики форсованої індустріалізації та колективізації в Україні. взаємозв'язок між різними складовими економічної політики сталінського режиму індустріалізація, колективізація). Зміни в соціальній структурі населення. Особливості суспільно-політичного та</p>

	<p>України з Харкова до Києва. Персоналії: О. Стаханов, П. Постишев. С. Косіор, М. Скрипник, Й. Сталін. Поняття та терміни: «форсована індустріалізація», «стаханівський рух», «колективізація», «розкуркулення», «закон про п'ять колосків», «голодомор», «розстріляне відродження».</p>	<p>культурного життя. Визначати причини та наслідки політики форсованої індустріалізації та колективізації, зв'язки між радянською модернізацією і зміною соціальної структури українського радянського суспільства, масовими репресіями в Україні. Причини та наслідки Голодомору 1932-33 рр. Порівнювати політику непу та економічну політику 1930-х років.</p>
<p>Західна Україна в 1921 -1939 рр.</p>	<p>Факти: Українські землі у складі Польщі, Румунії, Чехословаччини. Економіка українських земель. Різні течії в суспільно-політичному русі, радикалізація політичного життя в 1930-х роках. Дати: 1929 р. - утворення ОУН; 1930 р. - польська «пацифікація» у Східній Галичині; 15 березня 1939 р. - проголошення незалежності Карпатської України. Персоналії: Є. Коновалець, С. Бандера, А. Мельник, В. Липинський, А. Волошин Поняття та терміни: «осадництво», «пацифікація», «русофільство», «русинство», «українофільство».</p>	<p>Позначати на карті території, що входили до складу Польщі, Румунії, Чехословаччини. Характеризувати вплив міжнародної ситуації 1920-1930х рр. На становище західно-українських земель, політику урядів Польщі, Румунії, Чехословаччини в українських землях, стан економіки, життя населення, освіти та культури, різні течії національного руху, діяльність політичних партій західноукраїнських земель у 1930-х роках. Визначати міжнародні чинники розподілу українських земель між іншими державами на початку 1920-х рр. та їх наслідки для населення, причини та наслідки діяльності політичних сил у західноукраїнських землях у цей період</p>
<p>Україна під час Другої світової війни (1939 -1945 рр.)</p>	<p>Факти: Початок Другої світової війни Розгортання радянського</p>	<p>Позначати на карті українські землі, приєднані до УРСР в результаті реалізації</p>

партизанського руху. Діяльність ОУН. Утворення УПА. Визволення України. Депортація кримських татар та інших народів Криму. Перемога у Великій Вітчизняній війні.

Дати:

23 серпня 1939 р. - радянсько-німецький пакт про ненапад (пакт Молотова-Ріббентропа);

1 вересня 1939 р. - початок Другої світової війни;

17 вересня 1939 р. - вступ Червоної армії на територію західної України; *листопад 1939 р.* - Східну Галичину і Волинь включено до складу УРСР;

2 серпня 1940 р. - Південну і Північну Бессарабію та Північну Буковину включено до складу УРСР;

22 червня 1941 р. - початок Великої Вітчизняної війни; *30 червня 1941 р.* - проголошення Акта відновлення Української Держави;

грудень 1942 р. - початок звільнення України; *6 листопада 1943 р.* - визволення Києва;

січень - лютий 1944 р. - Корсунь-Шевченківська наступальна операція; *вересень - жовтень 1944 р.* - *28 жовтня 1944 р.* - визволення всієї території України; *9 травня 1945 р.* - завершення Великої Вітчизняної війни, День Перемоги.

Персонали: С. Тимошенко, С. Ковпак, А. Мельник, С. Бандера, Р. Шухевич, О. Довженко, О. Теліга.

радянсько-німецьких договорів 1939 р.; місця, пов'язані з початком та завершенням визволення України від німецьких загарбників, битв і військових операцій, окупаційні зони, на які була розділена Україна, території поширення та активних дій різних течій руху Опору.

Характеризувати суть гітлерівського плану «Ост», нацистський «новий порядок» в Україні, діяльність радянських партизан та українського визвольного руху.

Визначати наслідки радянсько-німецьких договорів 1939 р. для українських земель; політики радянізації ново приєднаних до УРСР територій, причини поразок Червоної армії у 1941р., основні результати та наслідки війни для України й українського народу, внесок українського народу в перемогу над Німеччиною та її союзниками.

Описувати мобілізаційні заходи, процес окупації України, перебіг найважливіших військових подій 1941-1945 рр., депортацію кримських татар та інших народів Криму.

	<p>Поняття та терміни: «план «Ост», «новий порядок», «Голокост», «колабораціонізм», «рух Опору», «депортація», «радянізація»</p>	
<p>Україна в перші повоєнні роки (1945 - на початку 1950 РР-)</p>	<p>Факти: Зовнішньо-політична діяльність УРСР. Адміністративно-територіальні зміни. Відбудова промисловості. Голод в Україні 1946-1947 рр. Радянізація західних областей України. Боротьба ОУН та УПА. Розгортання ідеологічних кампаній.</p> <p>Дати: <i>квітень 1945 р.</i> - Україна стає співзасновницею ООН; <i>березень 1946 р.</i> - «саморозпуск» УГКЦ; <i>1946-1947 рр.</i> - голод в Україні; <i>квітень-липень 1947 р.</i> - операція «Вісла».</p> <p>Персоналії: Д. Мануїльський, О. Гончар, Й. Сліпий.</p> <p>Поняття та терміни: «операція», «Вісла», «ждановщина», «космополітизм», «лисенківщина».</p>	<p>Позначити на карті зміни в адміністративно-територіальному устрої України.</p> <p>Характеризувати зовнішньополітичну діяльність УРСР у повоєнні роки та політику влади щодо економічного, соціально-політичного, релігійного, культурного та повсякденного життя населення, хід операції «Вісла», процеси радянізації західних областей України.</p> <p>Визначати причини та наслідки проведення операції «Вісла», розгортання ідеологічних кампаній, голоду в Україні, «саморозпуску» УГКЦ.</p>
<p>Україна в умовах десталінізації</p>	<p>Факти: Лібералізація суспільно-політичного життя УРСР в середині 1950-1960-х рр.: припинення масових репресій, реабілітація. Зміни адміністративно-територіального устрою УРСР. Зміни в промисловості та сільському господарстві, соціальній сфері. Реформування управління економікою. Виникнення руху «шістдесятників», дисидентського руху</p>	<p>Позначати на карті зміни в адміністративно-територіальному устрої України.</p> <p>Характеризувати сутність процесу лібералізації, реформи управління економікою в середині 1950- 1960-х рр., здобутки та особливості розвитку культури, сутність опозиційного руху.</p> <p>Визначати наслідки процесу лібералізації, економічних</p>

	<p>наприкінці 1950 - початку 1960х рр.</p> <p>Дати: <i>лютий 1954 р.</i> - входження Кримської області до складу УРСР; <i>1956р.</i> - ХХ з'їзд КПРС; <i>1959 р.</i> - утворення Української робітничо-селянської спілки. Персоналії: О. Кириченко, А. Горська, І. Дзюба, Л. Костенко, Л. Лук'яненко, Є. Сверстюк, І. Світличний, В. Симоненко. Поняття та терміни: «лібералізація», «політична реабілітація», «відлига», «раднаргоспи», «шістдесятники», «дисидентство».</p>	<p>реформ для українського суспільства, причини та наслідки входження Кримської області до складу УРСР, причини виникнення та значення опозиційного руху.</p>
<p>Україна у період загострення кризи радянської системи</p>	<p>Факти:</p> <p>Політико-ідеологічна криза радянського ладу в Україні (середина 1960 - початок 1980-х рр.). Кадрові зміни в політичному керівництві УРСР. Конституція УРСР 1978 р. Спроби економічних реформ у другій половині 1960-х рр. Тенденції розвитку соціальної сфери. Культура і духовне життя. Русифікація. Опозиційний рух.</p> <p>Дати:</p> <p>1965 р. - реформи в сільському господарстві та промисловості («косигінська реформа»); 1972 р. - зміна політичного керівництва УРСР. В. Щербицький; 1976 р. - утворення Української Гельсінської групи. Персоналії: В. Марченко, С. Параджанов, В. Романюк, М. Руденко, В. Стус, В. Чорновіл, П. Шелест, В. Щербицький. Поняття та терміни:</p> <p>«застій», «номенклатура», «дефіцит», «урбанізація», «русифікація», «самвидав», «правозахисник».</p>	<p>Характеризувати зміни в політичному керівництві УРСР на початку 1970-х рр., ключові положення Конституції УРСР 1978 р., стан промисловості та сільського господарства, основні вимоги та напрями опозиційного руху 1960- 1970-х рр., явища у сфері культури, політику русифікації. Визначати прояви політико-ідеологічної кризи радянського ладу в Україні, причини активізації опозиційного руху, здобутки та проблеми розвитку соціальної сфери.</p>

<p>Розпад СРСР та відродження незалежності України (1985 - 1991 рр.)</p>	<p>Факти: Початок Загострення Економічної становище Населенн катастрофа. Зростання соціальної та національної активності Українського суспільства наприкінці 1980-х рр. Загальноукраїнський страйк шахтарів. Політичні реформи. Формування багатопартійності, виникнення Народного руху України за перебудову, перші альтернативні вибори до Верховної Ради. Прийняття Декларації про державний суверенітет. Акт проголошення незалежності України. Проведення референдуму та виборів Президента України.</p> <p>Дати: <i>квітень 1985</i> «перебудови»; <i>26 квітня 1986 р.</i> - вибух на Чорнобильській АЕС; <i>вересень 1989 р.</i> - виникнення Народного руху України за перебудову; <i>березень 1990 р.</i> - альтернативні вибори Верховної Ради <i>16 липня 1990 р.</i> Верховною Радою про державний України; <i>24 серпня 1991 р.</i> - прийняття Верховною Радою Акта проголошення незалежності України; <i>1 грудня 1991 р.</i> - всеукраїнський референдум і вибори Президента України. Персоналії: В. Івашко, Л. Кравчук, І. Драч</p>	<p>Характеризувати зміст та основні напрями політики «перебудови», розгортання та соціального національного падіння авторитету формування багатопартійності, Декларації про державний суверенітет України та Акта проголошення незалежності, соціально-економічні ситуація в УРСР.</p> <p>Визначати причини і наслідки поглиблення економічне погіршення життєвого населення, розпаду його наслідки державотворення України.</p>
---	---	--

	<p>Поняття та терміни: «гласність», «плюралізм», «багатопартійність», «суверенітет», «інфляція», «ринкові відносини».</p>	
<p>Україна в умовах незалежності</p>	<p>Факти: Початок державотворчих прощ Заснування Збройних сил. Дострокові вибори до Верховної Ради та вибори Президента України. Прийняття державної символіки, формування інституту громадянства. Ухвалення Конституції 1996 р. та змін до неї. Приватизація засобів виробництва. Лібералізація цін. Грошова реформа. Диференціація суспільства. Інтегрування України в європейське та світове співтовариство. Соціально-економічне та культурне життя. «Газові» та «торгівельні війни» з Росією. Збройна агресія Росії проти України.</p> <p>Дати: 6 грудня 1991 р. - заснування Збройних сил України; липень 1994 р. - обрання Л. Кучми Президентом України; 1995 р. - обрання України членом Ради Європи (РЄ); 28 череня 1996 р. - ухвалення Конституції України; Жовтень - грудень 2004 р- «Помаранчева революція», обрання Президентом України В. Ющенко; 2008 р. - вступ України до Світової організації торгівлі (СОТ); листопад 2013 - лютий 2014 р. - «Революція гідності»; 11 червня 2017 р. - надання Україні безвізового режиму з Європейським Союзом (ЄС). 20 травня 2019 р.- інавгурація президента В.Зеленського.</p> <p>Персонали: Л.Кравчук, Л. Кучма, В. Ющенко.</p> <p>Поняття та терміни: «корупція», «тіньова економіка», «революція на граніті», «Помаранчева революція», «Революція Гідності», «сепаратизм», «антитерористична операція (АТО)»</p>	

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Бурнейко І. О., Хлібовська Г. М., Крижановська М. С., Наумчук О. В. Історія України: підручник для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів. Тернопіль, 2017. 296 с.
2. Бурнейко І. О., Хлібовська Г. М., Крижановська М. С., Наумчук О. В. Історія України: Підручник для 10 класу загальноосвітніх навчальних закладів. Тернопіль, 2018. 256 с.
3. Власов В.С. (рівень стандарту): підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти. Київ, 2019, 256 с.
4. Власов В.С., Кульчицький С. В., Панарін О.В. Повний курс підготовки до вступу до закладів вищої освіти. Київ, 2020. 528 с.
5. Грицак Я. Нарис історії України: формування модерної української нації XIX-XX століття. Київ, 2010. 360 с.
6. Кульчицький С. В. Історія України: Довідник для абітурієнтів та школярів загальноосвітніх навчальних закладів. Київ, 2013. 528 с.
7. Плохій С. Брама Європи. Історія України від скіфських воєн до незалежності. - Харків, 2016. 496 с.
8. Сергійчук В. І. Нариси з історії України. Київ, 2022. 660 с .
9. Хлібовська Г.М., Наумчук О.В., Крижановська М. С., Гирич І.Б., Бурнейко І.О. Історія України: Підручник для 11 класу загальноосвітніх навчальних закладів. Тернопіль, 2019. 256 с.
10. Історія України (підручник для ВНЗ), колектив авторів, кер. Зайцев Ю.Д., Світ, 2003.
11. Історія України. Мицик Ю. А. -К., 2008 р.
12. Історія України. Островський В.В. 2009 р.
13. Історія України. Бойко О.Д. -К., 2004.
14. Історія України (навчальний посібник), Світлична В.В. 2010 р.
15. Історія України (навчальний посібник), Гончарук П.С. 2009.
16. Історія України (навчальний посібник), Гусев В.І. 2008 р.
17. Історія України (навчальний посібник), Юрій М.Ф. 2008р.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Співбесіда з історії України проводиться за програмою зовнішнього незалежного оцінювання. Вступник одержує три питання з різних розділів програми для вступних випробувань у формі співбесіди з історії України. Оцінювання рівня знань вступників проводиться кожним із членів комісії для проведення співбесіди з історії України окремо відповідно до критеріїв оцінювання. Загальний бал оцінювання рівня знань встановлюється за результатами відповідей вступників та на підставі обговорення членами комісії для проведення співбесіди з історії України кількості набраних вступниками балів.

За результатами проведеної співбесіди здійснюється очне оцінювання підготовленості (оцінювання знань, умінь та навичок) вступника з історії України, за результатами якої виставляється оцінка за шкалою 100-200 (з кроком в один бал) або ухвалюється рішення про негативну оцінку вступника («незадовільно») чи приймається рішення рекомендувати/не рекомендувати вступників до зарахування.

Результати виконання завдань дозволяють виявити рівень підготовки вступника:

- 1 рівень (високий): 200-180 балів;
- 2 рівень (середній): 179-160 балів;
- 3 рівень (достатній): 159-140 балів;
- 4 рівень (низький): 139-100 балів.

рівень (високий): 200 - 180 балів виставляється вступникам, які в повному обсязі виконали завдання, продемонстрували обізнаність з усіма поняттями, фактами, термінами; вміло аналізують історичні події; виявили творчу самостійність, здатність аналізувати історичні факти, які стосуються історичного періоду в історії України. Усі питання аргументовано розкриті та підкріплені фактами.

рівень (середній): 179 - 160 балів виставляється за умови надання достатньо повної відповіді на питання. Відповідь на питання має бути, логічно обґрунтованою, демонструвати творчо-пізнавальні уміння та знання теоретичного матеріалу. Разом з тим, у відповіді може бути допущено декілька несуттєвих помилок.

рівень (достатній): 159 - 140 балів виставляється за знання, які продемонстровані в неповному обсязі. Вони, зазвичай, носять фрагментарний характер. Теоретичні та фактичні знання відтворюються репродуктивно, без глибокого осмислення, аналізу, порівняння, узагальнення. Відчувається, що вступник недостатньо обізнаний з матеріалом джерел із навчальної дисципліни та не може критично оцінити наукові факти, явища, ідеї.

рівень (низький): 139 - 100 балів виставляється за неправильну або поверхневу відповідь, яка свідчить про неусвідомленість і нерозуміння поставленого завдання. Літературу з навчальної дисципліни вступник не знає, її понятійно-категоріальним апаратом не володіє. Відповідь засвідчує вкрай низький рівень володіння програмним матеріалом.